

ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ: ТЕОРЕТИЧНІ І ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

Іванян Д.Г., здоб. вищ. осв.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **Т.Я. Андрейків**

Львівський торговельно-економічний університет

Податкова політика держави є важливою складовою системи державного регулювання економіки, механізму управління соціально-економічним розвитком держави, ознака суверенітету країни і водночас умова її незалежності.

Теоретичні та практичні аспекти формування податкової системи та податкової політики лягли в основу досліджень різних вчених-економістів таких, як: А.Сміта, Д. Рікардо, Ф. Кене та ін. До вітчизняних науковців, які займаються проблемами податкової політики, слід віднести В. Андрущенка, З. Варналія, О. Василика, В. Вишневського, В. Гейця, Т. Єфименко, Ю. Іванова, А. Крисоватого, П. Мельника, А. Соколовську, В. Федосова, Л. Шаблисту. У табл. 1 узагальнено трактування поняття «Податкова політика» зарубіжними та вітчизняними науковцями.

Податкова політика являє собою систему заходів, які провадяться Урядом країни, по вирішенню певних короткострокових та довгострокових завдань, які стоять перед суспільством, за допомогою системи оподаткування країни. До довгострокових завдань належать досягнення економічного зросту, максимального рівня зайнятості населення країни, росту рівня його благополуччя. Короткостроковими цілями відносно податкової політики можуть бути наповнення державного бюджету, досягнення його збалансованості, стимулювання інвестиційної діяльності тощо.

Державну податкову політику розглядають як діяльність держави у сфері встановлення, правового регламентування та організації справляння податків і податкових платежів у централізовані фонди грошових ресурсів держави. Важливим принципом формування податкової політики є пріоритет легітимності над законністю. Це означає, що податкова політика має, по суті, бути суспільним компромісом між усіма сторонами податкових правовідносин, тобто якнайповніше враховувати інтереси та пріоритети всіх зацікавлених сторін. Безперечно, податкова політика реалізується через податкове законодавство та є лише результатом закладених у його зміст рішень і компромісів. На нашу думку, такі рішення й компроміси повинні бути легітимними, тобто відбивати зв'язок між культурними, соціальними нормами суспільства та цілями, цінностями й практикою політичної

Таблиця 1 – Тракткування поняття «Податкова політика» [2]

Автор	Визначення
А. Сміт	Піддані держави повинні, по можливості, відповідно своїй здатності і силам брати участь у вмісті уряду, тобто відповідно доходу, яким вони користуються під заступництвом і захистом держави. Податок, який зобов'язався сплатити кожна окрему особу, має бути точно визначений, а не довільний. Термін сплати, спосіб платежу, сума платежу - все це повинно бути ясно і ясно для платника і для всякої іншої особи. Там, де цього немає, кожна особа, оподатковувана даним податком, віддається більшою чи меншою мірою у владу складальника податків, який може обтяжувати податок для всякого неугодного йому платника або включати для себе загрозою того, що такого обтяжило дарунком або хабар".
Д. Рікардо	"Після того, як податком були обкладені мало не всі предмети розкоші, після обкладення коней, екіпажів, вина, прислуги і всіх інших предметів зручності багатого споживача, міністр фінансів вимушений звернутися до прямиших податків на зразок податку на дохід і майно, забуваючи при цьому золоте правило, «що кращий фінансовий план - витратити якомога менше і кращий податок - найменший податок".
О. Д. Василик	державна політика оподаткування юридичних та фізичних осіб. Її метою є формування державного бюджету за одночасного стимулювання ділової активності підприємців. Реалізація здійснюється через систему податків, податкових ставок і податкових пільг
О. Д. Данілов і Н. П. Флісак	система заходів, які проводяться урядом країни з вирішення певних короткострокових та довгострокових завдань, які стоять перед суспільством, за допомогою системи оподаткування країни
Г. Ю. Ісаншина	це система дій, які проводяться державою в галузі податків та оподаткування.
А.М. Соколовська	характеризує податкову політику в двох аспектах – з позиції форми вилучення державою частини доходів юридичних і фізичних осіб і з позицій функціонального призначення вилучених доходів: «... оскільки лише напрямки їх кінцевого використання дозволяють зробити остаточний висновок щодо дійсного суспільного змісту податкових відносин»

культури. В ідеалі формальний закон, зокрема податковий кодекс, має ґрунтуватися не на силі примусу, а на силі переконання, доцільності усвідомленого дотримання як формальних, так й неформальних норм, прийнятих у даному суспільстві.

Найважливішим напрямком діяльності Уряду є створення сприятливих умов для розвитку економіки, забезпечення стабілізації фінансового стану держави, недопущення дефіциту бюджету, регулювання інфляційних процесів, забезпечення збалансованості

бюджету, а також оживлення ділової активності та підтримка підприємств матеріальної сфери.

Сьогодні податкова політика України не відповідає економічним умовам і завданням її розвитку, не відображає специфіки періоду побудови ринкової економіки, не враховує тенденцій розвитку податкової системи економічно розвинених країн і світового досвіду в цілому. У зв'язку з цим актуальним залишається завдання забезпечити формування такої системи оподаткування, яка сприяла б розвитку економіки, формуванню повноцінних суб'єктів ринку з одночасним поступовим вирішенням проблеми скорочення дефіцитності бюджету та досягнення фінансової стабілізації з подальшим переходом до економічного зростання.

Інформаційні джерела:

1. Податковий кодекс України URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Сотніченко О. А. Податкова політика в Україні та її вплив на соціально-економічне зростання URL:file:///C:/Users/USER/Downloads/Npnukht_2019_25_4_8.pdf.

РІЗНОВИДИ ПОДАТКОВИХ ПІЛЬГ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ В СИСТЕМІ ОПОДАТКУВАННЯ УКРАЇНИ

Кравець С.В., здоб. вищ. осв.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **Т.Я. Андрейків**

Львівський торговельно-економічний університет

В умовах ринкових відносин податкові пільги виступають необхідною передумовою для активного використання всіх податкових інструментів з метою економічного і правового регулювання соціальних процесів, стимулювання розвитку виробництва тощо. Крім того, податкові пільги є вагомим і системним інструментом державного регулювання економічного розвитку.

Згідно з Податковим кодексом України (ст.30) податкову пільгу визначено як передбачене податковим та митним законодавством звільнення платника податків від обов'язку щодо нарахування та сплати податку та збору, щодо сплати ним податку та збору в меншому розмірі за наявності визначених підстав, що характеризують певну групу платників податків, вид їх діяльності, об'єкт оподаткування або характер та суспільне значення здійснюваних ними витрат. Визначення, надане українським законодавством, є широким, адже воно визначає певні підстави, за допомогою яких можна бути звільненими або частково звільненими від сплати податків, а також вбачає той факт, що платник